

Ruth Hogan

**MADAME
BUROVAN
KUU JA TÄHDET**

BAZAR

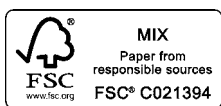
Madame Burovan kuu ja tähdet

Ruth Hogan

**MADAME
BUROVAN
KUU JA TÄHDET**

Suomentanut Susanna Tuomi-Giddings

BAZAR

Bazar Kustannus
www.bazarkustannus.fi

Suomentanut Susanna Tuomi-Giddings
Omar Khajamin nelisäkeen luvussa 18 on
suomentanut Einojuhani Rautavaara.
Englanninkielinen alkuteos *Madame Burova*
Copyright: © Ruth Hogan 2021
Kannen suunnittelu Laura Noponen

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

ISBN 978-952-376-376-0

Taitto Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale
Painettu EU:ssa

Jean ja Peter Hoganille
Äiti ja isä
Rakastan teitä

*Pidä salaisuudet visusti, valheita älä suolla
Jos lupauksesi petät niin voitthan vaikka kuolla
Synnit pyydä anteeksi, iltarukous tavaa
Silloin pääset taivaaseen ja enkelit portin avaa*

LUPAUS

MADAME BUROVA OLI NAINEN, joka tiesi, keiden komeroissa luurangot kolistelivat. Hän oli koko ikänsä säilyttänyt muiden ihmisten salaisuuksia, ja vaikenemisesta oli täytynyt maksaa kallis hinta. Jotkin hänelle uskotut asiat – salaiset suhteet tai nuoruuden hairahdukset – olivat keveitä kantaa. Kuin höyhenet tuulessa. Mutta toiset, synkät ja järkyttävät, hiersivät hänen omaatuntoaan ja painoivat raskaana sielua. Hän tunsi rakastuneet ja petturit, enkelit ja paholaiset, haaveilijat ja houkat. Kortit olivat paljastaneet heidät kaikki, eivätkä ne koskaan valehdelleet. Madame Burova tiesi, kuka oli murhaaja, kuka oli uhri ja mikä oli murha-ase.

Loppukesän ilta oli lämmin, ja rantapromenadin yllä leijui pehmoisia valotuhruja kuin peukalonjalkiä. Pian sesonki olisi ohi, mutta nyt tuuli kuljetti vielä huvilaiturin tivoli-laitteista kiljahduksia ja hihkaisuja; korkeiden sopraanoäänien kanssa lauloi duettoja aaltojen baritoni, joka möyrysi kuohuen rantaan ja luritteli sitten pikkukivien yli takaisin mereen. *Madame Burova – tarot-korttien lukija, kädestäennustaja ja selvänäkijä* luki kyltissä, jonka alla hän oli jo viisi vuosikymmentä povannut, niin kuin hänen romaniäitinsä oli aina

ennustamista nimittänyt. Tämänpäiväiset ennustukset olivat olleet hänen joutsenlaulunsa. Madame Burova jäisi eläkkeelle: vastahakoisesti ja murhemielin, mutta väistämättä. Ikä ei ollut samentanut hänen älyään, ja hänen ennustajalahjansa olivat vuosien saatossa vain herkistyneet. Hän oli kuitenkin väsynyt perehtymään muiden elämiin – heidän kysymyksiinsä, ongelmiinsa ja salaisuuksiinsa. Hän kaipasi lepoa ja tarvitsi hiukan elämää ihan vain itselleen, nyt kun siihen vielä oli mahdollisuus. Hän istuutui samettiliinan peittämän pyöreän ennustajanpöydän ääreen. Kristallipallon vieressä oli hopeisissa kehyksissä valokuva hänen jo kauan sitten kuolleesta venäjänvinttikoirastaan, rakkaasta Grishasta. Madame Burovan sormukset välähtivät, kun hän otti pöydältä kaksi ruskeaa kirjekuorta. Ne oli luotettu hänen haltuunsa, ja kaikki nämä vuodet hän oli säilyttänyt niiden kätkemää salaisuutta. Hän käänteli niitä käsissään. Käsissä, jotka olivat pidelleet lukemattomia muita käsiä ja ennustaneet kämmenten viivoista. Kirjekuorissa piili salaisuus, joka oli vuosien mittaan vaivannut Madame Burovaa enemmän kuin melkein mikään muu, ja nyt oli tullut aika avata kuoret ja lunastaa kauan sitten annettu lupaus.

I

1972

IMELDA BUROVA KATSOI KUVAJAISTAAN makuuhuoneen peilistä ja oli tyytyväinen näkemäänsä. Niin oli myös Rod Stewart. "You wear it well", kähisi raspikurkku pienessä radiossa peilipöydällä. Biban vihreässä samettimekossa oli istuva yläosa ja puhvihihat, ja Imelda ja hänen äitinsä Shunty-Mae olivat ostaneet sen edellisellä Lontoon-reissullaan varta vasten tätä päivää varten. Tänään Imelda nimittäin olisi ensimmäistä päivää rantapromenadilla sijaitsevan povauskojun omistaja. Shunty-Mae oli perinyt kojun omalta äidiltään, ja siellä hän oli opettanut Imeldan ennustamaan kädestä, tulkitsemaan tarot-kortteja ja luotaamaan kristallipallon syvyyksistä mennyttä ja tulevaa. Vilkkaana kesäsesonkina romani-serkut ja -tädit olivat autelleet povaamisessa, mutta kojun omisti Shunty-Mae, ja nyt hän luovuttaisi sen ainoalle tyttärelleen. Tämä oli päivä, jolloin Imeldasta tulisi Madame Burova – tarot-korttien lukija, kädestäennustaja ja selvänäkijä. Hän veti verhot sivuun ja päästi aamuauringon virtaamaan sisään. Takapihalla mustalaisvankkuriensa ovella seisoi Shunty-Mae polttelemassa kiroillen savuketta. Hän oli jo hiukan yli seitsemänkymmenen mutta yhä ällistyttävän

kaunis merenvihreine silmineen ja pitkine mustine hiuksi-
neen, joissa oli vain jokunen suortuva harmaata. Mentyyään
naimisiin Imeldan isän Aleksein kanssa hän oli jättänyt
kiertelevän elämäntavan taakseen, mutta ei ollut missään
nimessä suostunut luopumaan vankkureistaan. Aina kun
Shunty-Maelle ja Alekseille tuli riitaa, Shunty-Mae marssi
vankkureihin ja jäi niihin usein myös nukkumaan.

Imelda kuuli alakerrasta pannujen ja kattiloiden kolinaa,
kun isä laittoi vihellessen aamiaista. Alekseilla oli tulinen
temperamentti, joka veti vertoja Shunty-Maen kiihkeille pur-
kauksille, mutta siinä kun Aleksein kiukku laantui nopeasti
ja hän oli pian unohtanut koko asian, Shunty-Maen raivo
saattoi kyteä kuin kuumat hiilet ja räjähtää taas pienestäkin
ärsykkeestä liekkeihin. Aleksei oli menestyvä vaatturi ja hä-
nellä oli oma räätälinliike, mutta koska hän oli valkolainen,
Shunty-Maen romanisuku oli nuorten seurustelun paljas-
tuttua esittänyt kiivaita ja äänekkäitä vastalauseita. Lopulta
pariskunta oli karannut ja mennyt naimisiin, ja kun pahin
sitten oli jo tapahtunut, suku oli vastahakoisesti hyväksynyt
vävyajan. Aleksein ja Shunty-Maen rakkaus oli väkevää,
mutta yhteiselo kahden eri kulttuuriperinteen ristitulessa
usein räjähdysherkkää.

Imeldan peiton alta kuului vongahdus, ja esiin pisti pitkä
terävä kuono.

”Ylös pedistä, senkin laiskimus!”

Näkyviin tuli kaksi sielukasta ruskeaa silmää, kaksi kar-
vaista korvaa ja lopulta myös pitkien koipien varassa kiep-
puva vartalo ja villisti vatkaava häntä. Imelda oli löytänyt
koiranpennun muutamaa viikkoa aikaisemmin etsimästä
ruokaa rantapromenadin roskiksista. Se oli ollut surkean

laiha ja takkuinen ja sen jalat olivat olleet vereslihalla. Surumielinen katse oli kuitenkin vastustamaton, ja Imelda oli ollut saman tien myyty. Hän oli tuonut koiran mukanaan kotiin. Shunty-Mae ei ollut ilahtunut, mutta Aleksei oli ollut innoissaan.

”Sehän on venäjänvinttikoiria!” hän oli huudahtanut. ”Maanmieheni!”

”Se on koira”, oli Shunty-Mae huomauttanut. ”Sillä on varmaan kirppuja.”

Imelda sanoi harvoin äidilleen vastaan, mutta kun Shunty-Mae oli käskenyt häntä hankkiutumaan pennusta eroon, hän oli pysynyt tiukkana.

”Jos se lähtee, niin minäkin lähden!”

Lopulta Shunty-Mae oli antanut periksi, koska ei ollut halunnut menettää tyttärtään ja koska oli tiennyt, että tätä taistelua hän ei voittaisi. Hän yritti kuitenkin tehdä perään-tymisestä kunniakkaamman esittämällä, ettei huomannut koko koiraa. Hän yksinkertaisesti kieltäytyi kiinnittämäs-tä Grishaan mitään huomiota ja kohteli sitä kuin ilmaa. Shunty-Mae oli synnyttänyt neljä poikaa ennen kuin kauan kaivattu tytär vihdoon oli tullut maailmaan, ja alusta asti oli selvää, että Imelda oli perinyt äitinsä itsenäisen mielen-laadun ja itsepäisyyden. Imeldan ensimmäinen sana oli ollut ”ei”.

Imelda juoksi portaat alakertaan kannoillaan unen silmistään karistanut pentu. Se luisteli keittiöön ja istahti saman tien aamiaismunia paistavan Aleksein jalkojen juureen.

”Sinä tarvitset kunnan aamupalan, Melda. Tämä on suuri päivä.”

Imelda kaatoi itselleen teetä ja istui pöytään.

”Miksi äiti on vankkureilla?”

Aleksei tarjoili hänelle kahdella paistetulla munalla päällystetyn paahtoleivän ja virnisti.

”Minä kielsin häntä tulemasta tänään kojulle, jotta saisit viettää ensimmäisen päiväsi kuin kuningatarmehiläinen omassa rauhassasi.”

Grisha oli ahtautunut pöydän alle ja töykki Imeldan polvea kuonollaan. Imelda sujautti sille pienen palan paahtoleipää.

”Äiti ei varmaan hirveästi arvostanut neuvoasi?”

Aleksei istui häntä vastapäätä ja hörppäsi ison kulauksen teetä.

”Hän sanoi, että minun mielestäni hän oli selvästikin ruma, muiden asioihin tuppautuva vanha noita, josta ei ole enää mitään hyötyä kenellekään, ja että seuraavaksi minä varmaan laitan hänet vanhainkotiin ja karkaan tieheni jonkun valkolaisletukan kanssa.”

”Minä sanoin valkolaishempukan!”

Shunty-Mae oli tullut takaovelle kuuntelemaan. Hän tuli miehensä luo, kietaisi kätensä hellästi tämän kaulaan ja moiskautti päälle pusun.

”Mutta saat anteeksi. Kunhan laitat minullekin munia.”

Imelda vilkaisi seinäkelloa. Se näytti kahdeksaa, ja oli aika lähteä. Hän halusi olla perillä ajoissa, jotta ehtisi nauttia täysillä ensimmäisestä päivästäan kojun valtiattarena. Hän syöti Grishalle vielä yhden paahtoleipäsiivun, mitä hänen äitinsä yritti urhoollisesti olla huomaamatta, ja kiiruhti sitten laukkuineen, takkeineen ja koirineen eteiseen. Madame Burovan ensimmäinen työpäivä oli käsillä.

Jeanie katsoi peiliin ja mietti, uskaltaisiko laittaa vielä vähän luomiväriä. Tällä kertaa hän päätti olla laittamatta. Isä odotti alakerrassa saattaakseen hänet bussipysäkille, eikä hän halunnut pilata päivää riidalla. Isän mielestä luonnonkauneutta ei pitänyt tarvella ”pakkelilla”, ja hameenhelmankin pitäisi yltää polven yli. Jean oli ratkaissut asian siten, että käytteli huulipunaa ja kajalkynää vasta koulubussissa ja rullasi hametta ylemmäs päästyään turvallisesti pois valvovien silmien alta. Hänhän oli sentään kuusitoista! Isä kohteli häntä kuin pikkupentua, vaikka tänään hänestä tulisi työssä käyvä nainen. Hän oli jo suunnitellut, mihin käyttäisi ensimmäisen palkkansa, kunhan olisi ensin maksanut isälle hiukan vuokraa. Isä ei olisi halunnut hänen maksavan mitään, mutta Jeanie halusi ehdottomasti osallistua. He olivat eläneet kahdestaan niin kauan kuin hän muisti. Isä oli aina huolehtinut hänestä ja pannut hänet etusijalle, ja nyt hän halusi maksaa oman osuutensa. Ehkä isällä olisi kerrankin varaa ostaa itselleen jotain kivaa. Jeanien listalla ykkösenä oli kynsilakka ja Billie Holidayn älppäri. Heillä oli isän kanssa erilainen vaatemaku, mutta musiikin suhteen heidän makunsa kävivät paljon paremmin yksiin. Ray oli tutustuttanut tyttärensä pienestä pitäen suurimpiin diivoihin: Etta Jamesiin, Nina Simoneen, Ella Fitzgeraldiin ja tietysti Billie Holidayhin. Jeanie penkoi korurasiaansa, veti esiin kultaketjuun pujotetun yksinkertaisen kultasormuksen ja kiinnitti sen kaulaansa. Se oli ollut hänen äitinsä vihkisormus ja hän halusi, että äiti olisi tänään hengessä mukana. Tuomassa onnea.

”Jeanie! Mitä halvattua sinä oikein toimitat? Haluatko myöhästyä töistä ensimmäisenä päivänä?”

”Tullaan, tullaan! Älä revi tukkaasi, Ernie. Jos siitä nyt on mitään jäljellä.”

Isän tukan jäänteet olivat piilossa virkapuvun lakin alla, kun hän odotteli kärsimättömänä tytärtään portaiden juurella. Ray Rogers oli toiminut maitomiehenä yli kymmenen vuotta ja rakasti työtään. Mutta siitä lähtien, kun Bennie Hillin kovaonnisesta maitomiehestä Erniestä kertova viisu oli alkanut keikkua soittolistojen kärjessä, hän oli saanut kuulla toimenkuvastaan ainaista naljailua paitsi Jeanielta myös kaikilta muilta. Hän oli läimäyttävinaan Jeanieta korvalliselle, kun tämä ravasi portaat alas ja pyörähti hänen edessään.

”Miltä minä näytän?”

Ray pudisti päätään ja hymyili haikeasti. Tyttö oli kuin ilmetty äitinsä silloin kun tämä ja Ray olivat alkaneet heilastella. ”Mihin minun pikkutyttöni on kadonnut? Näytät nätiltä. Ja tosi aikuiselta. Äitisi olisi ollut sinusta ylpeä.”

Juuri ne sanat Jeanie olikin halunnut kuulla. Hän ei olisi kuuna päivänä myöntänyt sitä, mutta häntä jännitti aika tavalla. Tänäpä oli hänen ensimmäinen työpäivänsä konttoristina hienossa yksityisessä sihteeripistossa – hän alkaisi tienata itse omat rahansa ja etsiä omaa tietään maailmassa. Jeaniella oli suuria unelmia, ja tämä oli niiden alku. Ray rutisti häntä ja suikkasi suukon poskelle. ”Tulehan sitten, kulta pieni. Saatan sinut bussipysäkille.”

”Etkö sinä katsonut peiliin, kun puit päällesi tänä aamuna?” Ruby Campbell kohotti kulmakarvojaan yksitoistavuotiaalle pojalleen ja veti hänet sitten takin rinnoista lähemmäksi suoristaakseen koulupuvun solmion.

”No nyt on parempi. Kylläpä näytätkin hienolta! Randall – katsohan poikaa.”

Rubyn mies nosti katseensa sanomalehdestä ja hymyili.

”Iso poika jo – ja komea niin kuin isänsä.”

Heidän poikansa oli tosiaan tyrmäävä yhdistelmä vanhempiensa geenejä. Vaaleatukkainen ja sinisilmäinen äiti ja jamaiikalainen isä olivat saattaneet maailmaan kauniin lapsen, jolla oli akvamariininsiniset silmät. Viehättävä ulkonäkö ei kuitenkaan ollut etu luokkatoverien keskuudessa, ja nyt kun uusi lukuvuosi uudessa koulussa oli alkamassa, Treasurea pelotti. Hän hymyili isälleen, mutta Ruby näki varautuneisuuden pojan katseessa, ja vatsaa kiristävä ahdistava tunne, jota hän oli koettanut olla huomaamatta siitä lähtien kun heräsi, tiukkeni entisestään. Treasure ei ollut heikkoa tekoa – hän oli pieni mutta jäntevä ja nopsa kuin jänis. Ruby kuitenkin tiesi, ettei pojan elämä ollut aina helppoa. Hän muisti ”ei mustille”-kyltit asuntojen ikkunoissa, kun hän ja Randall olivat etsineet ensimmäistä yhteistä kotiaan, ja ajattele mattomat julmat kommentit, joita he olivat joutuneet kuuntelemaan vain siksi, että kulkivat käsi kädessä julkisesti. Treasure ei ollut musta, mutta joidenkin ihmisten silmissä hän ei myöskään ollut tarpeeksi valkoinen, eikä ei-kenenkään maalla ollut koskaan turvallista ja luontevaa elää. Ruby katseli, kun Treasure koetti saada murot syödyksi, mutta pari lusikallista nieltyään hän työnsi kulhon sivuun. Ruby toivoi, että voisi sanoa tai tehdä edes jotain suojellakseen poikaa kiusaajilta ja ahdaskatseisilta typeryksiltä. Hän kuitenkin tiesi, että pojan pitäisi käydä omat taistelunsa ja takoa oma haarniskansa itse löytämillään voimavaroilla. Isoksi kasvaminen oli vaikeaa kaikille, mutta Treasuresen kaltaisille lapsille se oli aina vaikeampaa.

Randall taittoi sanomalehden kokoon ja työnsi tuolin irti pöydästä.

”Mitä minun vaimokultani on tänään laittanut eväslaatikkoon?”

Ruby nauroi. ”Samaa kuin aina ennenkin: suolalihaa ja tomaattia. Ethän sinä kelpuuta leipiesi väliin mitään muuta.”

”Miksi minun pitäisi syödä jotain muuta, kun olen kerran löytänyt täydelliset täytteet? Herkullista, ravitsevaa ja kaikki toiveeni täyttävää!” Randall suikkasi suokon vaimonsa poskelle kiitokseksi eväistä. Matkalla ovelle hän laski molemmat kätensä Treasuren olkapäille ja rutisti vähän.

”Onnea matkaan, poika. Pärjäätkyllä, kun olet ylpeästi mitä olet.”

Puolen tunnin kuluttua Treasure seisoi uuden koulunsa ulkopuolella. Hänen vatsassaan velloi, ja sydän hakkasi niin kovaa, että hän tunsi sykkeen päässään asti. Kulkiessaan meluisan lapsilauman mukana sisään portista hän tunsi itsensä yksinäisemmäksi kuin koskaan.

Madame Burova seisoi kojunsa ovella ja sulki silmänsä. Hän antoi aaltojen kohinan, taivaalla syöksähtelevien lokkien kirkunan ja ohikulkijoiden puheensorinan huuhtoutua hyökynä ylitseen. Myöhäisen iltapäivän aurinko lämmitti kasvoja ja suolainen tuuli pörrötti tukkaa. Grisha seisoi hänen vierellään musta kirsu nykien ja jalat innosta täristen – se halusi kovasti päästä lenkille. Päivä oli ollut hyvä ja kassalipas oli melkein täynnä. Bussiretkellä olevat Naisinstituutin jäsenet olivat pitäneet Imeldan kiireisenä pari tuntia, ja ohikulkijoita oli poikennut tämän tästä. Pistäytyessään ruokautunnilla hakemassa kahvilasta kahvin ja juustosämpylän

Imelda oli nähnyt parhaaksi olla huomaamatta Shunty-Maeta, joka kuljeskeli rantapromenadilla kuin olisi joutunut sinne aivan sattumalta. Imelda toivoi, että äiti oli huomannut kojun ulkopuolella kärsivällisesti odottaneiden asiakkaiden jonon. Nyt rantakadun väentungos oli harvenemassa, ja kauppojen ja kahviloiden omistajat vetivät luokkuja kiinni. Imelda haki takkinsa ja laukkunsa ja kiinnitti Grishan talutus-hihnaan ennen kuin antoi sen kiskoa hänet kohti rantaa. Imelda pidätteli pentua vielä sen verran, että sai suljettua pikku valtakuntansa oven ja käännettyä avainta lukossa. Tämä oli ollut hyvä päivä.

MITÄ TAPAHTUU, KUN SELVÄNNÄKIJÄ KYLLÄSTYY MUIDEN IHMISTEN SALAISUUKSIIN?

Imelda Burova on viettänyt koko elämänsä Brightonissa ennustajana. Muiden ihmisten salaisuuksien vartioinnilla on ollut hintansa. Hän on nähnyt rakastajat ja valehtelijat, enkelit ja pirulaiset, unelmoijat ja typerykset. Hänen tarotkorttinsa ovat paljastaneet kaikkien salaisuudet eivätkä ne ole koskaan valehdelleet. Nyt Imelda on väsynyt ja haluaa palan elämää myös itselleen. Ennen sitä hänen täytyy kuitenkin lunastaa kauan sitten tekemänsä lupaus ja toimittaa perille kaksi ruskeaa kirjekuorta.

Lontoossa eräs nuori nainen tarvitsee uuden alun. Billie on menettänyt työnsä yliopistolla, miehensä sekä paikkansa maailmassa löytäessään jotakin, mikä on saattanut hänen koko identiteettinsä kyseenalaiseksi. Vastauksia janoavan Billien täytyy lähteä matkalle, joka vaikuttaa johtavan hänet erään brightonilaisen selvänäkijän ovelle.

Ruth Hoganin hyvän mielen lukuromaani *Madame Burovan kuu ja tähdet* on värikäs ja koskettava tarina kaukaisista kesistä, eksentrisistä ihmisistä, sankareista ja konnaista sekä kadotetuista ja paikkansa löytävistä.

ISBN 978-952-376-376-0 • 84.2 • WWW.BAZARKUSTANNUS.FI

9 789523 763760